

Summary

The general and abstract character of legal norms in anthropological and linguistic aspects

The work is dedicated to the comprehensive analysis of the notion of generality of legal norm. An emphasis is put on explanation of the formula of generality and its status in law. Work shows connections between generality of legal norms and philosophic components existing in legal regulations. The way how the generality of legal norms results in the intelligibility of law has been described here.

Generality and abstractness were treated as values deserving for a special security. In this work, there are analyses, whose results justify such treatment of legal rules' generality and abstractness. First part focuses on descriptions of statuses of general and abstract legal rules. It also pays attention to relations between a generality of language used and legal rules. Legal culture became a reference point together with its relation to other notions such as common sense and primordially with general and abstract norms.

Second part of dissertation is devoted to the notion of philosophic component. The attempts at classifying components which may influence in objective property of legal rules. The notion of philosophic component was confronted with a notion of philosophic assumption. One example of disclosure's variant of philosophic components was considered here. It was analyzed how philosophic components determine such property of law which is reflexivity. Attention was drawn to the fact that perception of philosophic components can look totally different, taking into account diversity of society. The biggest emphasis was put on perception of such formations by lawmaker and judicial authorities.

Problem of determinants shaping impact of generality and abstractness on their comprehensibility has crucial meaning in the third part of this paper. Common thinking and formal logic were confronted with legal logic. It was a condition for following how law creates cognitive dissonance and how is it co-created with this dissonance.

The fourth part of work describes thoroughly a phenomenon of mediation, what is non-causal factor influencing destructively in abstract and general norms. The paper shows that there are different types and classes of mediations, i.e. historic, social, ideological, philosophic. Moreover, it was noticed that this typology is not closed and reliable. Carried analyses led to undertake the problem of effectiveness of implementation of legislator's intentions.

Streszczenie

Generalny i abstrakcyjny charakter normy prawnej w aspekcie antropologicznym i językowym

Praca została poświęcona wszechstronnej analizie zagadnienia ogólności normy prawnej. Nacisk położony został na objaśnienie formuły ogólności i jej statusu w prawie. Ukazano łączność ogólności norm prawnych z komponentami filozoficznymi zawierającymi się w uregulowaniach prawnych. Refleksji poddane zostało w jaki sposób ogólność norm prawnych przekłada się na zrozumiałość prawa.

Generalność i abstrakcyjność potraktowane zostały jako wartości zasługujące na specjalną ochronę. W pracy zawarto analizy, których wyniki uzasadniają takie traktowanie ogólności i abstrakcyjności regulacji prawnych.

W pierwszej części pracy skupiono się na opisanie statusu norm prawnych generalnych i abstrakcyjnych. Zwrócono uwagę na to, jaka jest relacja pomiędzy ogólnością używanego języka a ogólnością samych regulacji prawnych. Punktem

odniesienia uczyniono kulturę prawną, a także relacje łączącą pojęcia takie jak zdrowy rozsądek i pierwotność z normami generalnymi i abstrakcyjnymi.

Druga część rozprawy została poświęcona pojęciu komponentu filozoficznego. Podjęte zostały próby typologizacji komponentów, jakie mogą wpływać na przedmiotową właściwość norm prawnych. Samo pojęcie komponentu filozoficznego zostało skonfrontowane z pojęciem założenia filozoficznego. Rozważono jeden, przykładowy wariant ujawniania się komponentów filozoficznych. Analizie poddane zostało to, jak komponenty filozoficzne determinują właściwość prawa, którą określić można mianem refleksyjności. Zwrócono uwagę na to, że percepcja komponentów filozoficznych może wyglądać zdecydowanie odmiennie uwzględniając zróżnicowanie społeczeństwa, szczególny nacisk położono na percepcję tych tworów przez prawodawcę i organy sądownicze.

Kluczowe znaczenie w trzeciej części pracy odegrał problem determinantów kształtujących to, jak ogólność i abstrakcyjność uregulowań przekłada się na ich zrozumiałość. Z logiką prawniczą zostało skonfrontowane myślenie potoczne, a także logika formalna. Uczynienie tego zestawienia było warunkiem prześledzenia tego, jak prawo wytwarza dysonans poznawczy, a także jak jest przez ten dysonans współkonstruowane.

Czwarta część pracy szczegółowo omawia zagadnienie tzw. zapośredniczeń, czyli nieprzyczynowych czynników wpływających destrukcyjnie na normy abstrakcyjne i generalne. W pracy ukazano, że można mówić o różnych klasach zapośredniczeń, tj. historyczne, społeczne, ideologiczne, filozoficzne. Nadto dostrzeżono, że typologia ta nie jest typologią zamkniętą i niezawodną. Przeprowadzone analizy doprowadziły do podjęcia problemu efektywności implementacji zamiarów ustawodawcy.